

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO
ARKEOLOGISK SEKSJON
Postboks 6762,
St. Olavs Plass
0130 Oslo

RAPPORT

ARKEOLOGISK UTGRAVNING

Rydningsrøyser og kokegroper

Ås, 42/1

Ås k., Akershus

FELTLEDER: Jessica Leigh McGraw

PROSJEKTLEDER: Ole Chr. Lønaas

Oslo 2014

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO

Gård Ås, 42/1	Sted Ås kommune, Akershus
Saksnavn Reg.plan for Campus Ås, Del II	Kulturminnetype Rydningrøyser og kokegroper
Saksnr. (KHM) 2012/6701	Prosjektkode 220199
Grunneier, adresse	Tiltakshaver Universitetet for Miljø og Biovitenskap
Tidsrom for utgravning 22. juli – 2. august 2013	M711-kart/ UTM-koord. UTM32, N:6616215, Ø:599422 (id 146391) N:6615780, Ø:599542 (id 146384)
A-nr. 2013/270	C.nr. C59154/1-3
ID nr. (Askeladden) 146384 og 146391	Negativnr. (KHM) Cf34744
Rapport ved: Jessica Leigh McGraw	Dato: 23.04.2013
Saksbehandler: Anne Skogsfjord	Prosjektleder: Ole Christian Lønnaas

SAMMENDRAG

I tidsrommet 22. juli - 2. august 2013 ble det foretatt arkeologiske undersøkelser av to lokaliteter, id 146391 og id 146384, beliggende i områder tilknyttet Campus Ås.

Det ble avdekket nærmere 1400 m² ved id 146384 og ca. 200 m² ved id 146391. I alt ble det funnet spor etter sju rydningsrøyser, fire kokegroper, ni nedgravninger og en dyrkningsflate. Samtlige strukturer, foruten kokegropene, inneholdt moderne gjenstandsmateriale. Åtte nedgravninger ble avskrevet og dyrkningsflatene ble ansett som altfor forstyrret til å kunne representere sikre kontekster.

Det ble ikke utført supplerende naturvitenskapelige analyser. Det foreligger dermed ingen nye dateringsresultater og det vises til dateringer fra fylkeskommunes registrering.

INNHOOLD:

1	BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN	5
2	DELTAGERE, TIDSRUM	5
3	BESØK OG FORMIDLING	6
4	LANDSKAPET, FUNN OG FORNMINNER	6
5	PRAKTISK GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET	10
5.1	Problemstillinger og prioriteringer	10
5.2	Utgravningsmetode	10
5.3	Utgravningens forløp.....	11
5.3.1	Mulig gravfelt id146384.....	11
5.3.2	Bosetnings- og aktivitetsspor id 146391.....	14
6	SAMMENFATNING	17
7	LITTERATUR	19
8	VEDLEGG	20
8.1	Strukturliste	20
8.2	Tilveksttekst, C59154/1-3.....	20
8.3	Fotoliste.....	22
8.4	Kart.....	24
8.5	Arkivert original dokumentasjon.....	25

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK UTGRAVNING

CAMPUS ÅS-DEL II, ÅS, 42/1, ÅS KOMMUNE, AKERSHUS

1 BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Tiltaket omfatter en fortetting, utbygging og relokalisering av Norges veterinærhøgskole. Dette skal samorganiseres med Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB). En forutsetning for gjennomføring av tiltaket var flytting av Veterinærinstituttet, og reguleringsplanens formål er å tilrettelegge for samordningen.

Akershus fylkeskommune foretok arkeologisk registrering i 2010, 2011 og 2012. Det ble utført nattlysing etter helleristninger, overflatesøk, prøvestikking og maskinell sjakting (Rommetveit Celius og Herstad 2011).

Planområdet er for en stor del bebyggt, og i enkelte områder er undergrunnen kraftig forstyrret av graving og planering. Det ble registrert nærmere 30 lokaliteter med kulturminner. Fylkeskommunen foretok utvidet registrering på 11 lokaliteter, hvor det ble undersøkt 20 kokegroper og seks nedgravninger. For disse ble det fattet eget vedtak om frigivning i henhold til midlertidig delegert myndighet; id 146381, 146387, 146392, 146393, 146394, 146396, 146399, 146404, 146405, 147607, 147608.

Videre ble 11 lokaliteter dispensasjonsbehandlet, jf. Riksantikvarens brev av 20. juni 2012. Lokalitetene omfattet bosetnings- og aktivitetsspor (id 146373, 146374, 146383, 146391, 146401), gravminner (id 146384, 146388), dyrkingsspor (id 146390, 146398) og løsfunn fra steinalder (id 146563, 146564). Av disse ble det stilt vilkår om arkeologisk undersøkelse av id 146374, 146384, 146388 og 146391, mens de øvrige lokalitetene ble dispensert uten vilkår. Statsbygg er tiltakshaver ved realisering av deler av reguleringsplanen. UMB er tiltakshaver ved tiltak som omfatter røyser på id 146384 og bosetnings-/ aktivitetsspor på id 146391. Foreliggende rapport omhandler resultater fra undersøkelsen av de to sistnevnte lokalitetene.

2 DELTAGERE, TIDSRØM

Navn	Stilling	Periode	Dagsverk
Jessica Leigh McGraw	Feltleder	22.07-02.08	10
Iselin Byggstøyl	Assisterende feltleder	22.07-02.08	10
Hilde Melgaard	Assistent	22.07-02.08	10
Joachim Berg	Gravemaskinfører	22.07-25.07	3,5
Knut Roar Sæther	Gravemaskinfører	26.07-02.08	5,5
Magne Samdal	GIS, metallsøking		0,5
Lasse Jaksland	Metallsøking		0,5
Sum			40

Samlet ble det anvendt 40 dagsverk ved undersøkelsene på Campus Ås. Dette inkluderer avdekking, innmåling, metallsøking, utgravning og delvis gjenfylling. Id146384 ble gjenfylt rett i etterkant av undersøkelsene av feltet var avsluttet og id146391 ble påstartet.

3 BESØK OG FORMIDLING

Begge lokalitetene lå avskjermnet og innenfor arealplanen til Planteskolen ved Universitetet i Ås. Ansatte ved universitetet besøkte feltene daglig, og John Anderson (daglig leder for Planteskolen) og Signe Hansen (daglig leder for Fruktthagen) var innom flere ganger. I tillegg var Birgitte Bjørkli, Torgeir Winther og Trond Vihovde fra KHM på besøk.

4 LANDSKAPET, FUNN OG FORNMINNER

Kulturhistorisk museum har tidligere gjennomført flere utgravninger nær Ås sentrum. Ved Korsegården ble det i 1990 undersøkt flere treskipete langhus fra eldre jernalder i tillegg til kokegroper. Boplassen lå like ved en gravplass, der en av haugene ble undersøkt. Her ble det blant annet funnet en bronsefibel, beinkam og keramikk (Uleberg 1990).

På gårdene Moer søndre og nordre er det over flere sesonger undersøkt bosetningsspor fra eldre jernalder i form av treskipede langhus, grophus, kokegroper og enkelte graver (Guttormsen 1998, 2003; Grimsrud 2000; Derrick 2005; Martens et al. 2010). Nevnes skal også utgravningene langs riksveg 152, hvor det blant annet ble undersøkt bosetningsspor, to graver og et kokegropfelt (Lønaas 2001). De senere årene er også flere andre mindre utgravninger foretatt i nærområdet.

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet ligger like vest for og i tilknytning til Ås sentrum. Ås sentrum med omegn er i stor grad nedbygd, men utgjør likevel et rikt kulturmiljø. Flere kjente gravfelt fra jernalder er i nærområdet. Gjennom arkeologiske registreringer er det også påvist bosetnings- og aktivitetsspor i form av kokegroper, ildsteder, flintfunn og udefinerte nedgravninger. Den ene undersøkte lokaliteten (id 146391) ligger like ved Ås kirke (id 85989), der den opprinnelige kirken fra middelalder har ligget i nordøstre del av kirkegården.

Figur 1: Geografisk plassering av undersøkelsesområdene. Statens Kartverk. Tillatelse nr.: NE12000-150408SAS. Kart produsert av Steinar Kristensen, GIS-ansvarlig, KHM, 07/05.2014

Lokalitet id 146391 ligger innenfor et areal som disponeres av Planteskolen. Området er avgrenset av Syverudveien i nordøst og Arboretveien mot nordvest. Mot sørøst er landskapet beplantet med frukttrær og ulike plantearter. Nordlige del av tiltaksområdet ligger på et lite platå, der sørvestlige del heller skarpt nedover mot administrasjonsbygg tilhørende BioForsk.

De dispenserte røysene på id 146384 ligger 440 meter sørøst for id 146391. De befinner seg i et område med fredete eple- og plommetrær, hvor det foregår forsøk med dyrkning av gamle eplesorter. Røysene ligger i nedkant av en helling. Selve Fruktthagen er her avgrenset av Fredrik Dahls vei i sørvest og Åsbakken mot øst.

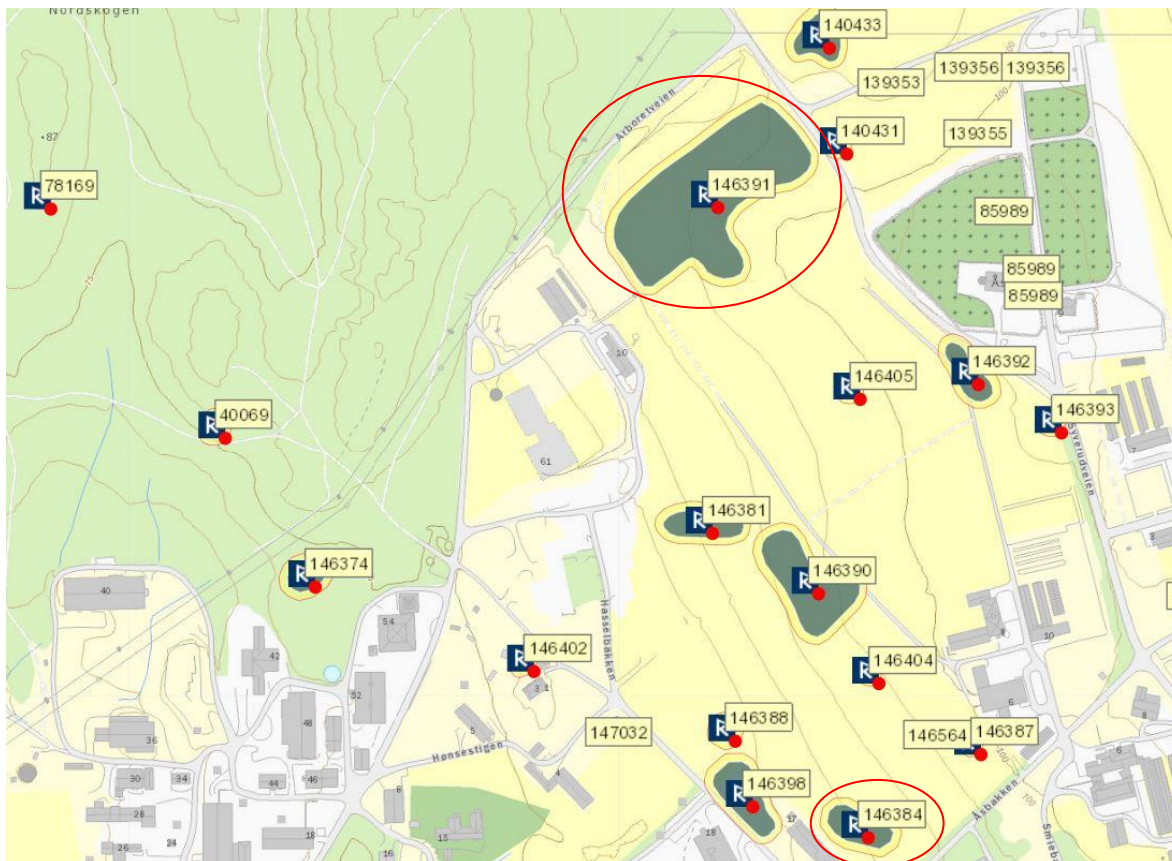

Fig. 2: Kart hentet fra <https://askeladden.ra.no/askeladden/>. Utsnitt viser registrerte kulturminner i nærområdet. Gjeldende lokaliteter er markert med rød sirkel.

Lokalitet id 11837, beliggende på Einarstujordet rett nordvest for id 146391, ble undersøkt rett forut for gjeldende utgraving. Her ble to mindre områder flateavdekket, men det ble kun påvist en rydningsrøys som trolig er fra moderne tid. I tillegg viste undergrunnen seg å være svært forstyrret av moderne dreneringsgrøfter og natur (Sæther 2013). Ytterligere to lokaliteter, en mellommesolittisk lokalitet (id 146374) og et mulig gravminne (id 146388), ble undersøkt i 2013. Det mulige gravminnet ligger like NV for id 146384 og ble datert til merovingertid (Eymundsson2014).

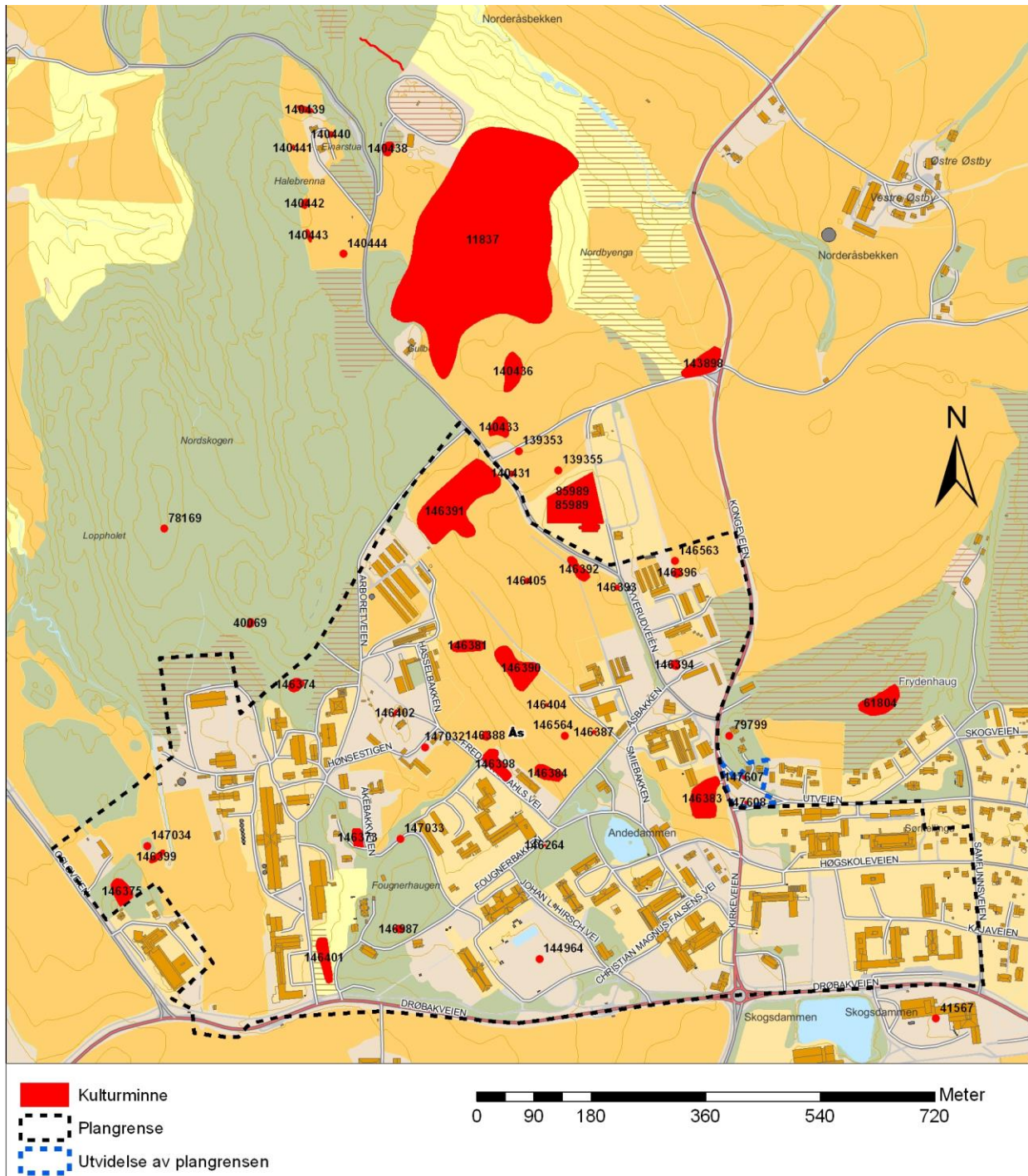

Fig. 3: Kart hentet fra Askeladden. <https://askeladden.ra.no/askeladden/>. Utsnitt viser registrerte kulturminner i nærområdet i et større perspektiv.

5 PRAKTISK GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET

5.1 PROBLEMSTILLINGER OG PRIORITERINGER

Lokalitet id 146384 ble først registrert med funn av to kokegroper og en rydningsrøys. Ved utvidet registrering ble det fastslått at den omfattet fem røysler. To av dem ble snittet under registreringen og tolket som mulige gravminner. Med unntak av små fragmenter av brente bein, ble det ikke gjort gjenstandsfunn som pekte mot at røysene var reelle gravminner. Beskrivelser og tilgjengelig dokumentasjon tilsa at det kunne være snakk om rydningsrøysler. Også deres plassering i landskapet, i nedkant av en helling, indikerte at det kunne dreie seg om spor etter rydning tilknyttet dyrkning i området. Prosjektet startet opp med undersøkelse av røysene for å få en rask avklaring på om de representerte gravminner.

På bakgrunn av resultater fra den tidligere undersøkelsen ved Einarstujordet (Sæther 2013), ble det prioritert å fflateavdekke et begrenset areal på det andre feltet, id 146391. Fylkeskommunen hadde her registrert en konsentrasjon av strukturer i NØ halvdel. Strukturene var tolket som rydningsrøysler, dyrkningsflate, tre kokegroper og fire nedgravninger/ stolpehull.

5.2 UTGRAVNINGSMETODE

Det ble foretatt ordinær maskinell fflateavdekking. Ved oppstart ble det anvendt en 8 tonns gravemaskin med pusseskuff grunnet trang nedkjøring til id 146384. Senere ble det benyttet en 13 tonns gravemaskin ved avdekking av id 146391 for å øke effektiviteten.

Alle avdekte strukturer ble innmålt fortløpende, i tillegg til sjaktgrenser og moderne forstyrrelser. For fotodokumentasjon ble det brukt et digitalt speilreflekskamera av typen Nikon D60. Bildene er lagt inn i KHMs fotobase under Cf34744. Naturvitenskapelige prøver er katalogisert under C59154/1-3.

Det ble anvendt 1,5 dagsverk til innmåling av strukturer, sjaktgrenser, markerte endringer i undergrunnen og moderne grøfter. Det ble benyttet en Trimble R6 GPS med CPOS-nøyaktighet ved innmåling. Dokumentasjonssystemet Intrasis (Explorer 2.1/Analysis 1.2) ble brukt til behandling og analyse av innmålte enheter i etterkant. Til videre databearbeiding, analyse og publisering av GIS-data ble ESRI ArcMap 10 benyttet. Dataflyten fra GPS til Intrasis-programvaren skjer ved at målepunktene lagres som Trimble RAW-filer på måleboka, en Trimble TSC3. Her blir de konvertert til Intrasis RAW-format før eksport inn i respektive Intrasis prosjektbase på PC. Eksport skjer via kabel fra målebok til PC.

Alle kartdata er satt i koordinatsystem UTM/WGS84 sone 32N, og lagret i ESRI geodatabase-format ved avlevering til Dokumentasjonsseksjonen ved KHM. I tillegg blir det respektive Intrasis-prosjektet avlevert til samme enhet for lagring og evt. distribusjon.

Det ble også utført søk med metallsøker, type XPDUS, og denne ble satt på standard innstillinger. Arbeidet ble utført av Magne Samdal og Lasse Jaksland ved KHM.

5.3 UTGRAVNINGENS FORLØP

5.3.1 MULIG GRAVFELT ID146384

På grunn av trang tilkomst og nedkjøring til id 146384, beliggende i nedkant av og mellom fredete epletrær, ble det anvendt en 8-tonns gravemaskin. Avdekking rundt røysene foregikk forholdsvis uproblematisk, bortsett fra i de tilfeller der røysa lå nær epletrærne. Det måtte vises varsomhet for å unngå skader på trærnes røtter. Store deler av feltet var tildekt med veiduk, så de registrerte kulturminnene ble raskt lokalisert.

Fig. 4: Avdekking ved id 146384. Retning sør (Cf34744_009.JPG). Foto: Jessica Leigh McGraw.

Det ble avdekket fire røyser og én nedgravning. Tre av røysene lå innenfor et 156 m² stort område. Den fjerde røysa lå ca. 8 meter lengre sør og ble avdekket for seg. Denne ble snittet ved registreringen, og i underkant av røysa ble det påvist en nedgravning. Da det var knyttet usikkerhet rundt anleggenes karakter, ble to av røysene nærmere undersøkt.

De fire røysene var svært like i form, fyllmasse og oppbygning. De besto av løst pakke stein av varierende størrelse, plassert i en forhøyet konsentrasjon over lysgrå, siltblandet leirholdig undergrunn. Iblandede jordmasser skilte seg svakt fra matjorda ved å være av en noe gråere nyanse, med grusblandet, humusrik silt.

Røys A121 ble snittet først. I profilen var det synlig et noe mørkere, kullholdig lag. Det var ingen klar eller skarp overgang mellom undergrunn og det kullholdige laget og heller ikke mellom jordmassene iblant steinene. Under snitting og opprensing av profilet, ble det funnet fragmenter av moderne tegl i jordmassene. Det var ingen indikasjoner på at røysa kunne være et

gravminne, og den ble tolket som en rydningsrøys. Det var noe usikkert om den kunne være forhistorisk, da funn av teglbiter i jordmassene indikerte moderne forstyrrelser.

Fig. 5: Profilfoto av A121. Retning vest. (Cf34744_040.JPG). Foto av Iselin Byggstøyl.

Ytterligere en røys ble dermed snittet med maskin. Denne røysa (A100) lå svært nær et av epletrærne og ble derfor ikke avdekket i sin helhet. Det ble først anlagt en tverrprofil, deretter en horisontal profil.

Fig. 6: Profilbilde av A100, tverrprofil. Retning mot NØ. (Cf34744_041.JPG). Foto av Hilde Melgaard.

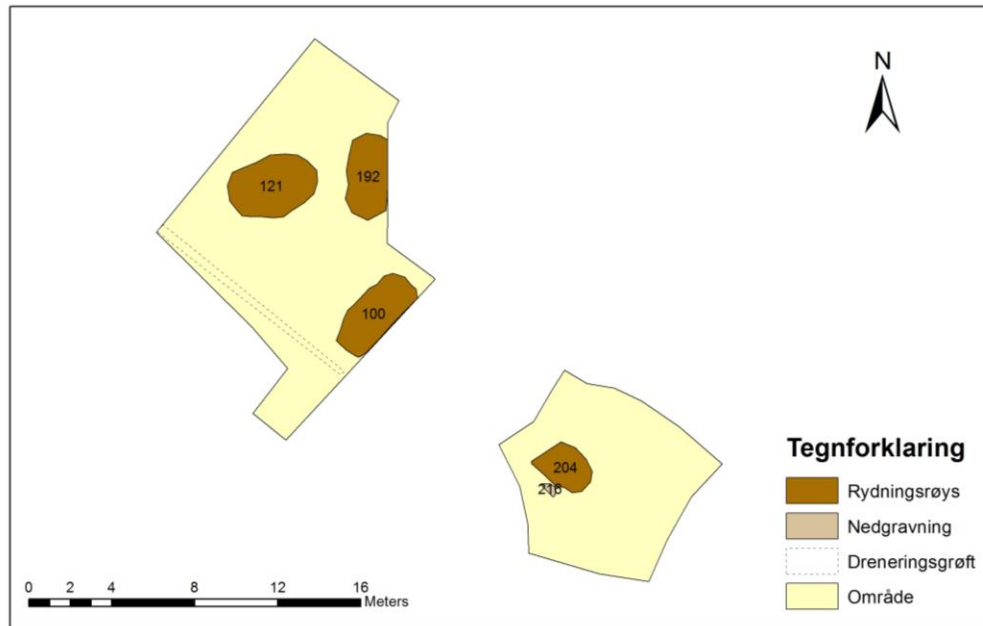

Fig. 7: Profilbilde av horisontal snitt av A100. Retning mot SØ. (Cf34744_044.JPG). Foto av Jessica Leigh McGraw.

Tilsvarende forhold opptrådte ved undersøkelse av røys A100. Steinene var mer tettpakket enn i røys A121, men også her ble det funnet fragmenter av moderne teglbiter i jordmassene. Den resterende delen av A100 ble fjernet og sjaktprofilen ble rensket for å vurdere hvordan røysa lå i forhold til matjorda. Snittet viste et svært skarpt skille mellom matjord og jordmasser i røysa (se fig. 5), noe som sannsynligvis ble skapt under avdekkingen ved registrering.

Profilen antydte at en eldre dyrkningsflate kunne være bevart. Men funn av små teglbiter i overgangen mellom matjorda og massene i røysa, i tillegg til i jordmassen mellom steinene, tydet på at røysa var moderne. Resterende deler ble derfor snittet med maskin. Videre ble resterende del av den allerede snittede røysa fra registreringen, A204, fjernet med maskin for å se etter mulige anlegg under. Begge røysene bar preg av å være moderne. Det ble også søkt med metalledetektor i utgravde jordmasser og i røysene, men det ble kun funnet moderne jernskrap og søppel.

Undersøkelsen av id 146384 viste at anleggene er spor etter moderne dyrkningsaktivitet og rydding av nærliggende flater. Avdekte jordmasser ble tilbakeført og utgravningen avsluttet.

Figur 8: Kart med oversikt av røyser. Kart produsert av Jessica L. McGraw.

5.3.2 BOSETNINGS- OG AKTIVITETSSPOR ID 146391

I henhold til prosjektplanen ble det avdekket et 1364 km² stort areal i NØ del av tiltaksområdet, hvor flertallet av de registrerte anleggene var påvist. Det ble anvendt en 13-tonns gravemaskin. Området bar preg av moderne forstyrrelser i form av omfattende drenering og planering. Dybden på matjorda varierte fra 80 cm i Ø-del til 50 cm i V-del. Mengden matjord var dermed større enn anslått, noe som bidro til en langsommere avdekking enn beregnet i prosjektplanen.

Fig. 9: Arbeidsbilde av avdekking med Hilde Melgaard (t.v) og Iselin Byggstøyl (t.h) ved felt id146391. Retning SØ (Cf34744_057.JPG). Foto av Jessica Leigh McGraw.

Fig. 10: Oversiktsbilde av felt id146391 i svak helling mot NNV og skarp helling mot SV (utenfor bilde). Retning V (Cf34744_059.JPG). Foto av Jessica Leigh McGraw.

Det avdekte området lå på en mindre flate i en svak helling mot NNV og er avgrenset av skarp helling mot SV. Det ble avdekket tre rydningsrøyser, fire kokegroper og åtte udefinerbare nedgravninger. Det ble også påvist et mørkere lag i østlig del av feltet (se fig. 7), med en antatt utstrekning opp mot 55x10 meter. Laget var trolig det samme som den nordre av de to registrerte dyrkningsflatene, og hvor det foreligger en datering fra til 1430-1490 e.Kr. Den ene av de tre rydningsrøysene lå i dette laget. Også her ble det funnet fragmenter av tegl og brukne biter av dreneringsrør i laget.

Tilsvarende forhold ble observert under avdekking av vestre del av feltet, hvor det ble påvist et mørkere, steinfyllt lag. En konsentrasjon av stein i laget ble tolket som en rydningsrøys, men også her ble det funnet fragmenter av moderne tegl og større deler av dreneringsrør.

Fig. 11: Oversikt over A242, rydningsrøys anlagt i mørkere lag. Retning NØ. (Cf34744_033.JPG). Foto av Jessica Leigh McGraw.

En ansatt ved Planteskolen kunne opplyse at forsøkeningen med det mørkere jordlaget pleide å stå under vann i regn- og smeltesesonger. Området hadde tidligere blitt anvendt til forsøksdyrking av ulike gressorter. Forsøkene måtte imidlertid oppgis som følge av dårlig drenering, noe det omfattende dreneringssystemet vitner om.

Det ble ikke samlet inn prøver til naturvitenskapelige analyser fra det vasstrukne området, da konteksten ble ansett som lite tilfredsstillende. Det samme var tilfellet for rydningsrøysene, ettersom de viste tegn på moderne forstyrrelser og i tillegg ble vurdert som etterreformatoriske.

De fire kokegropene som ble avdekket, var svært dårlig bevart, med grunn nedskjæring og noe ujevn form. Av de fire kokegropene, var det kun to med innhold av skjørbrent stein (AK413 og AK370). Begge hadde avrundede sider og avrundet bunn. AK413 inneholdt 1,5 liter skjørbrent stein i snittede halvdel, mens AK370 inneholdt 10 liter. Sistnevnte kokegrop var noe større og hadde en dypere nedskjæring i undergrunnen og lå alene i NV del av felt. AK413 lå i nærheten av kokegropene AK385 og AK503, hvor kun bunnlaget av kull bevart, iblandet noen svært oppsprukne biter av varmepåvirket stein. Både AK385 og AK503 framsto som ovalrunde kullflekker i flaten, hvor begge manglet nedskjæring i profil. Sammenlagt representerte kokegropene de eneste sikre forhistoriske kontekstene ved id146384. Det ble ikke prioritert å datere disse.

Ved undersøkelse av de åtte udefinerbare nedgravningene/stolpehull, ble alle avskrevet som natur. Undersøkelsene ved id146384 ble avsluttet 2. august 2013.

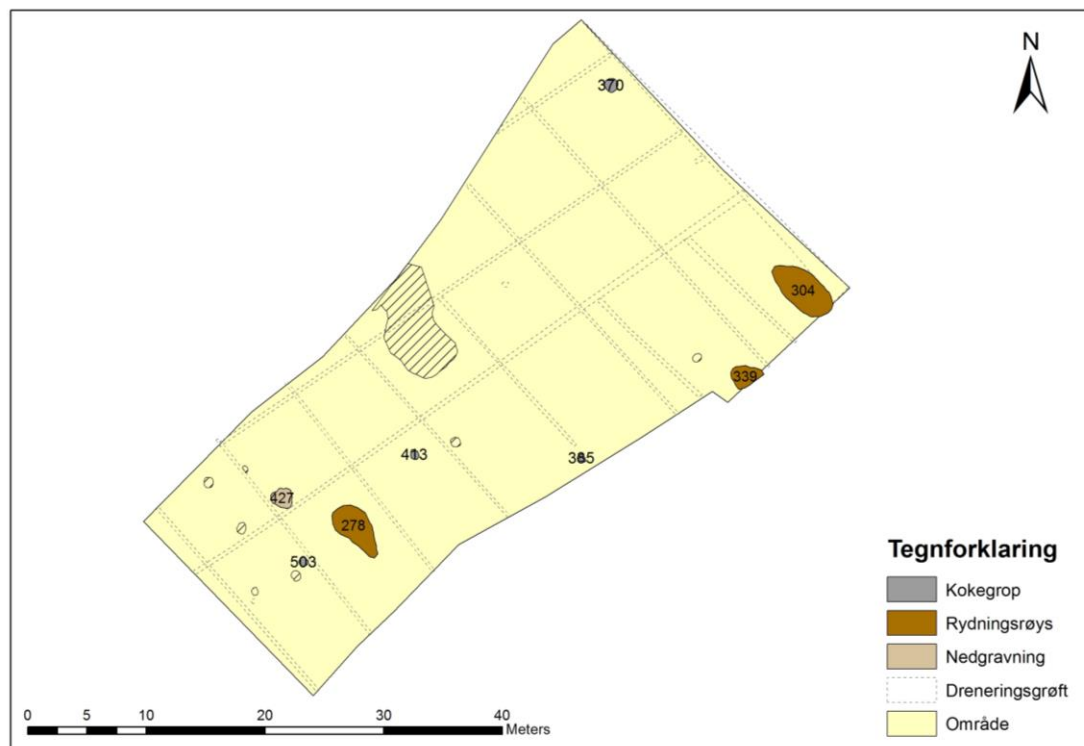

Fig. 12. Oversikt over id146391. Kart produsert av Jessica L. McGraw.

6 SAMMENFATNING

I tidsrommet 22. juli - 2. august 2013 ble det foretatt arkeologiske undersøkelser av de to lokalitetene id 146391 og id 146384. Begge ligger i områder tilknyttet Campus Ås og disponeres av BioForsk/ Planteskolen ved UMB.

På id 146384 var det registrert enkelte røysler tolket som et mulig gravfelt. Lokaliteten ligger i et område beplantet med fredete eple- og plommetrær, i enden og i nedkanten av en helling i Frukhagen. Ved den påfølgende undersøkelsen ble det avdekket fire røysler og en nedgravning. Samtlige røysler viste seg å være moderne rydningsrøysler.

Nordøstlige del av tiltaksområdet ved id 146391 ligger på et lite platå, der sørvestlige del heller ned mot administrasjonsbygget tilhørende BioForsk. Mot sørøst er landskapet beplantet med fruktrær og ulike plantearter. Undersøkelsene her avdekket spor etter tre rydningsrøysler, fire kokegrop, en dyrkningsflate og åtte udefinerbare nedgravninger. Røysene lå delvis i matjord og viste seg å være fra nyere tid. Dyrkningsflaten var svært forstyrret, med innhold av tegl og biter av dreneringsrør. Nedgravningene viste seg å være natur og ble avskrevet. Kokegropene var svært dårlig bevart, men representerer de eneste sikre forhistoriske sporene ved id 146384.

Det er trolig at id 146391 inneholder spor etter dyrkningsaktivitet i middelalder. Dateringer fra fylkeskommunens registrering indikerer at området har blitt anvendt til dyrkningsaktivitet i høymiddelalder (1200-1270 e.Kr.) til senmiddelalder (1430-1490 e.Kr.). På grunn av mangelfulle sikre kontekster, ble det ikke utført supplerende naturvitenskapelig analyser ved den påfølgende undersøkelsen. Videre ble kull fra en enkeltliggende nedgravning i lokalitetens

sørvestre del datert til tidlig middelalder (1030-1170 e. Kr), noe som representerer den tidligste dateringen ved området. Det er sannsynlig at kokegropene er eldre enn dette.

7 LITTERATUR

Eymundsson, C. 2014: *Rapport: arkeologisk utgravning av mellommesolittisk lokalitet og et mulig gravminne fra merovingertid ved Ås, 41/1, Ås kommune, Akershus*. Upublisert rapport i top.ark. Kulturhistorisk Museum, Arkeologisk Seksjon

Derrick, M: 2005: *Arkeologisk utgravning av bosetningsspor på Søndre Moer, 54/1, Ås, Akershus*. Upublisert rapport i top.ark. Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen

Grimsrud, Ole 2000: *Rapport om arkeologisk utgravning sommeren 2000. Moer, 54/352, Ås kommune, Akershus*. Upublisert rapport datert 2000/2003. UKM – Oldsaksamlingen. Oslo

Guttormsen, T. S. 1998: Jernaldergården på Moer i Ås. *Follominne nr. 36, Årbok 1998*: 81-91. Kari-Anne Slettjord (red). Follo historie- og museumslag. Drøbak

Guttormsen, T. S. 2003: Husoffer fra eldre jernalder. Refleksjoner omkring jernalderens byggetradisjon på Moer i Ås, Akershus. *Nicolay. Fra prikk til prikk – Tegn husene. nr 89, 2003*: 35-44. Oslo

Lønaas, O. C. 2001: En stripe bosetningshistorie langs moreneryggen i Ås. *Nicolay. nr.84*: 24-28. Oslo

Lønaas, O.C. 2013: «Prosjektplan. Arkeologisk undersøkelse av gravminner, bosetnings-, aktivitets- og dyrkingsspor; id 146384, 146391. Reguleringsplan for Campus Ås – del II Ås, 42/1, Ås kommune, Akershus»

Sæther, K.E. 2013: *Rapport: arkeologisk utgravning av rydningsrøys ved Kinn Øvre, 40/1, Ås k., Akershus*. Upublisert rapport i top.ark. Kulturhistorisk Museum, Fornminneseksjon

Rommetveit Celius, Å. og A. Herstad 2011: *Registreringsrapport : Samlokalisering av Norges Veterinærhøgskole, Veterinærinstituttet og Universitetet for Miljø- og Biovitenskap*. Akershus fylkeskommune

8 VEDLEGG

8.1 STRUKTURLISTE

S-nr.	Type	Snittet	Observasjone(r)	Skjørbrant stein i liter	Sider i profil	Bredde	Diameter	Dybde	Lengde	Kullprøve
100	Rydningrøys	x	Moderne, funn av drenggrøft-tegl.			-	-	-	-	
121	Rydningrøys	x	Moderne, funn av drenggrøft-tegl.			-	-	-	-	
192	Rydningrøys	x	Moderne, funn av drenggrøft-tegl.			-	-	-	-	
204	Rydningrøys	x	Moderne/forstyrret, funn av drenggrøft-tegl.			-	-	-	-	
216	Nedgravning	x	Ukjent funksjon. Nedgravning allerede snittet av Akershus Fylkeskommune. Lå under A204. Tilnærmet rund nedgravning, med avrundede sider og avrundet bunn. Nedgravningen består hovedsakelig av om en ansamling av sterkt oppsmuldrede varmpåvirket stein og grusholdige masser. Fyllmassen er mørkere gråbrun og humøs lere, svært kompakt og noe kullspettet.	10		-	-	19	-	
242	Avskrevet	x	-			-	-	-	-	
278	Rydningrøys	x	Moderne, funn av drenggrøft-tegl.			-	-	-	-	
304	Rydningrøys	x	Moderne, funn av drenggrøft-tegl.			-	-	-	-	
339	Rydningrøys	x	Moderne, funn av drenggrøft-tegl.			-	-	-	-	
358	Avskrevet	x	-			-	-	-	-	
370	Kokegrop	x	Tydelig avgrenset kokegrop. Ligger alene i nordligste hjørnet av felt. Kompakte masser med innhold av mye skjørbrant stein.	10	buete	70	-	10	94	636
385	Kokegrop	x	Tydelig avgrenset kokegrop av noe ujevn oval form. Kun avrundet bunnlag bevart. Få skjørbrante stein.	0,5	buete	48	-	4	75	
398	Avskrevet	x	-			-	-	-	-	
413	Kokegrop	x	Tydelig avgrenset kokegrop med skjørbrant stein og trekull. Ved snitting ble det klart at kun bunnlaget er bevart. Noen få skjørbrante stein synlig i NV del av profil.	1,5	ujevne	-	50	9	-	634
427	Nedgravning		Ikke undersøkt.			-	-	-	-	
453	Avskrevet	x	-			-	-	-	-	
464	Avskrevet	x	-			-	-	-	-	
478	Avskrevet	x	-			-	-	-	-	
491	Avskrevet	x	-			-	-	-	-	
503	Kokegrop	x	Tydelig avgrenset ved mye kull og skjørbrant stein i nordøstre del. I vest er den skadet av pløying. Snitting viste at kun trekullag i bunn er bevart, med 4 cm dybde på det meste. Skjørbrant stein ligger mest i overflaten og ikke i profil. Avrundet bunn med ujevne sider.	3		63	-	4	74	630
516	Avskrevet	x	-			-	-	-	-	

8.2 TILVEKSTTEKST, C59154/1-3

C59154/1-3

Boplassfunn ved spor av **kokegrop/rydningrøyser** fra **jernalder/nyere tid** fra CAMPUS ÅS - DEL II, av AAS (42), ÅS K., AKERSHUS.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning utført i forbindelse med en fortetting, utbygging og relokalisering av Norges veterinærhøgskole på Ås, ble det i perioden 22. juli - 2. august 2013 utført en arkeologisk undersøkelse av id 146391. Totalt ble det avdekket 1,3 mål og påvist spor etter tre rydningrøyser, åtte nedgravninger, en dyrkningsflate og fire kokegrop. Nærmest samtlige av nedgravningene ble avskrevet som natur, rydningrøysene var etter-reformatoriske og dyrkningsflaten var altfor forstyrret for supplerende naturvitenskapelige analyser.

Kokegropene var dårlig bevart og det ble ikke prioritert å avsende kullprøver til datering. Det foreligger dermed tre uanalyserte kullprøver fra undersøkelsene ved id 146391. Prøvene er sortert og katalogisert etter prøvenummer i stigende rekkefølge.

Orienteringsoppgave: Lokalitet med id 146391 ligger høyt i terrenget på et jorde omtrent 200 meter vest for Ås kirke, avgrenset av Arboretveien i NV og Syverudveien i Ø.

*Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 6616215, Ø: 599422.
LokalitetsID: 146391.*

*Innberetning/litteratur: McGraw, J.L. og Lønaas, O.C. 2014: Rapport: Arkeologisk undersøkelse av rydningsrøyser og kokegrop ved Ås, 42/1, Ås k., Akershus. KHMs arkiv.
Rommetveit Celius, Å. og A. Herstad 2011: Registreringsrapport: Samlokalisering av Norges Veterinærhøgskole, Veterinærinstituttet og Universitetet for Miljø- og Biovitenskap. Akershus fylkeskommune*

Funnet av: Jessica Leigh McGraw.

Funnår: 2013.

Katalogisert av: Jessica Leigh McGraw.

1) prøve, kull.

Ikke analysert. *Fnr: 630. Vekt: 1,8 gram.*

Strukturnr: 503, Kokegrop

2) prøve, kull.

Ikke analysert. *Fnr: 634. Vekt: 1,3 gram.*

Strukturnr: 413, Kokegrop

3) prøve, kull.

Ikke analysert. *Fnr: 636. Vekt: 1,8 gram.*

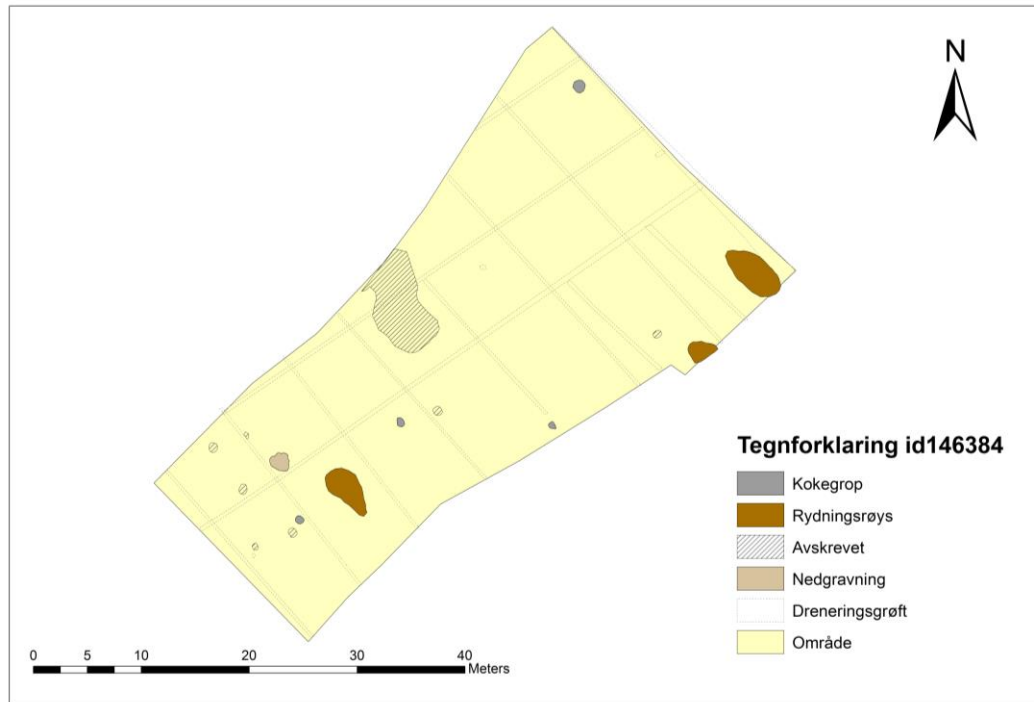
Strukturnr: 370, Kokegrop

8.3 FOTOLISTE

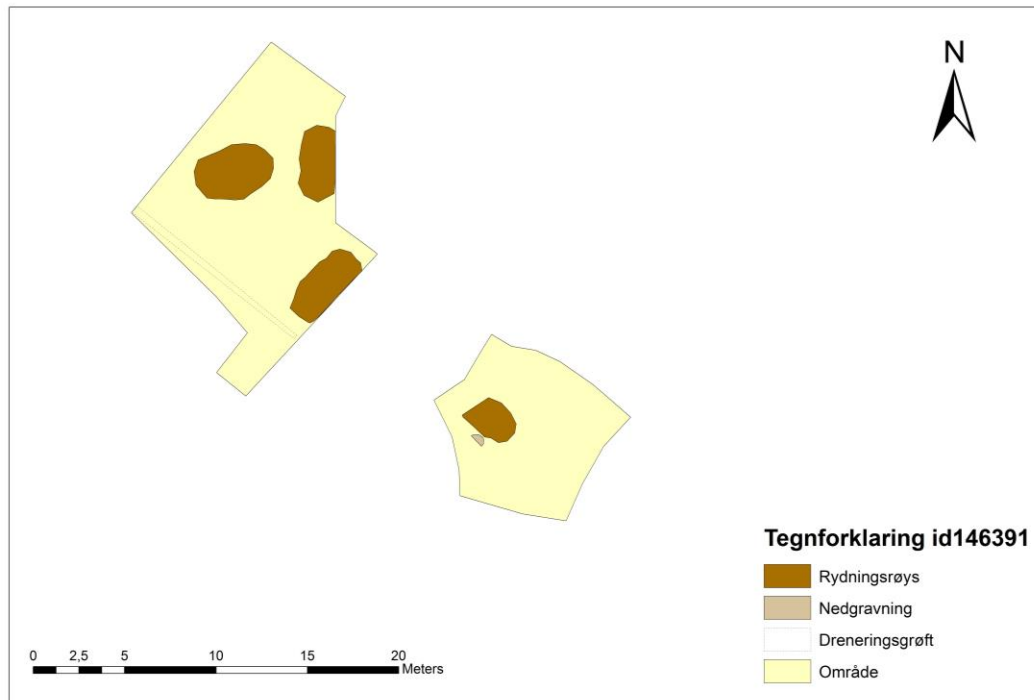
Cf-nummer	Motiv	Retning	LokalitetsID	Fotograf	Dato
Cf34744_001.JPG	Oversiktsbilde før avdekking	V	146384	Jessica Leigh McGraw	22.07.2013
Cf34744_002.JPG	Oversiktsbilde før avdekking	NV	146384	Jessica Leigh McGraw	22.07.2013
Cf34744_003.JPG	Oversiktsbilde før avdekking	Ø	146384	Jessica Leigh McGraw	22.07.2013
Cf34744_005.JPG	Oversiktsbilde før avdekking	SV	146391	Jessica Leigh McGraw	22.07.2013
Cf34744_006.JPG	Oversiktsbilde før avdekking	NØ	146391	Jessica Leigh McGraw	22.07.2013
Cf34744_008.JPG	Påbegynt avdekking i Frukhagen	S	146384	Jessica Leigh McGraw	23.07.2013
Cf34744_009.JPG	Avdekking av røyser i nordlige del av felt	VSV	146384	Hilde Melgaard	23.07.2013
Cf34744_012.JPG	Oversiktsbilde av A100 nær epletrær	SSØ	146384	Hilde Melgaard	23.07.2013
Cf34744_038.JPG	Arbeidsbilde, A121 snittes med maskin	N	146384	Jessica Leigh McGraw	24.07.2013
Cf34744_040.JPG	Profilbilde av A121 etter snitting	NV	146384	Iselin Byggstøyl	24.07.2013
Cf34744_041.JPG	Profilbilde av tversnitt, A100	Ø	146384	Iselin Byggstøyl	25.07.2013
Cf34744_044.JPG	Profilbilde av sjakt, A100 i profil	SØ	146384	Iselin Byggstøyl	25.07.2013
Cf34744_046.JPG	Arbeidsbilde, avdekking	N	146391	Jessica Leigh McGraw	25.07.2013
Cf34744_048.JPG	Planbilde av nedgravning, A216, etter snitt av Akershus Fylkeskommune	NØ	146384	Jessica Leigh McGraw	26.07.2013
Cf34744_049.JPG	Profilbilde av nedgravning, A216, etter snitt av Akershus Fylkeskommune	NØ	146384	Jessica Leigh McGraw	26.07.2013
Cf34744_051.JPG	Planbilde, A242, under avdekking	Ø	146391	Jessica Leigh McGraw	26.07.2013
Cf34744_053.JPG	Planbilde, røys A278	NØ	146391	Jessica Leigh McGraw	26.07.2013
Cf34744_054.JPG	Arbeidsbilde, avdekking	NØ	146391	Jessica Leigh McGraw	30.07.2013
Cf34744_055.JPG	Arbeidsbilde, mot slutten av avdekking. Mulig dyrkningsflate, men svært forstyrret	NØ	146391	Jessica Leigh McGraw	30.07.2013
Cf34744_057.JPG	Arbeidsbilde, avdekking. Mulig dyrkningsflate, med Hilde Melgaard	SV	146391	Jessica Leigh McGraw	30.07.2013
Cf34744_059.JPG	Oversiktsbilde etter endt avdekking	V	146391	Iselin Byggstøyl	31.07.2013
Cf34744_067.JPG	Oversiktsbilde etter endt avdekking	S	146391	Iselin Byggstøyl	31.07.2013
Cf34744_068.JPG	Oversiktsbilde etter endt avdekking, med kraftig forstyrret dyrkningsflate	SØ	146391	Iselin Byggstøyl	31.07.2013
Cf34744_069.JPG	Oversiktsbilde av felt	V	146391	Iselin Byggstøyl	31.07.2013
Cf34744_072.JPG	Oversiktsbilde av felt, omfattende dreneringssystem	Ø	146391	Iselin Byggstøyl	31.07.2013
Cf34744_075.JPG	Planbilde, røys ved sjaktkant, A304	Ø	146391	Hilde Melgaard	31.07.2013
Cf34744_076.JPG	Planbilde, røys ved sjaktkant, A304	SV	146391	Hilde Melgaard	31.07.2013
Cf34744_077.JPG	Planbilde, røys ved sjaktkant, A304	NV	146391	Hilde Melgaard	31.07.2013
Cf34744_078.JPG	Profilbilde, røys A279	NV	146391	Iselin Byggstøyl	31.07.2013
Cf34744_079.JPG	Profilbilde, røys 304	SSØ	146391	Hilde Melgaard	31.07.2013
Cf34744_080.JPG	Fjerning av resterende del av røys A121	NNV	146384	Jessica Leigh McGraw	31.07.2013
Cf34744_081.JPG	Planbilde, kokegrop A370	V	146391	Hilde Melgaard	01.08.2013
Cf34744_082.JPG	Planbilde, kokegrop A503	V	146391	Iselin Byggstøyl	01.08.2013
Cf34744_096.JPG	Profilbilde, AK503	SV	146391	Iselin Byggstøyl	01.08.2013
Cf34744_097.JPG	Profilbilde, AK370	VNV	146391	Hilde Melgaard	01.08.2013

Cf-nummer	Motiv	Retning	LokalitetsID	Fotograf	Dato
Cf34744_098.JPG	Arbeidsbilde, Iselin Byggstøyl		146391	Hilde Melgaard	01.08.2013
Cf34744_099.JPG	Profilbilde, AK370 m/sol	VNV	146391	Hilde Melgaard	01.08.2013
Cf34744_101.JPG	Planbilde, AK413	SV	146391	Iselin Byggstøyl	01.08.2013
Cf34744_103.JPG	Profilbilde, AK413	SV	146391	Iselin Byggstøyl	01.08.2013
Cf34744_104.JPG	Planbilde, AK385	SSV	146391	Hilde Melgaard	01.08.2013
Cf34744_106.JPG	Profil, AK385, avskrevet	SSV	146391	Hilde Melgaard	01.08.2013
Cf34744_108.JPG	Profil, sjakt med A100	SSØ	146384	Jessica Leigh McGraw	01.08.2013
Cf34744_109.JPG	Fjerning av resterende røysmasser for å undersøke flaten under	SSØ	146384	Jessica Leigh McGraw	01.08.2013
Cf34744_111.JPG	Fjerning av resterende røysmasser for å undersøke flaten under	V	146384	Jessica Leigh McGraw	01.08.2013
Cf34744_112.JPG	Feltområder i Frukhagen gjenfylt	SSØ	146384	Jessica Leigh McGraw	01.08.2013
Cf34744_113.JPG	Planbilde, A491 - avskrevet	V	146391	Iselin Byggstøyl	01.08.2013
Cf34744_115.JPG	Planbilde, mulig nedgravning A464	VSV	146391	Hilde Melgaard	01.08.2013
Cf34744_117.JPG	Planbilde, mulig nedgravning A464	NNV	146391	Hilde Melgaard	01.08.2013
Cf34744_118.JPG	Profilbilde, AK464, avskrevet	ØSØ	146391	Hilde Melgaard	02.08.2013
Cf34744_119.JPG	Planbilde, mulig nedgravning A427	SSØ	146391	Iselin Byggstøyl	02.08.2013
Cf34744_120.JPG	Profilbilde, A358, avskrevet	S	146391	Jessica Leigh McGraw	02.08.2013
Cf34744_121.JPG	Planbilde, kokegrop AK463	NNV	146391	Hilde Melgaard	02.08.2013
Cf34744_122.JPG	Profilbilde, AK463, avskrevet - natur	NØ	146391	Hilde Melgaard	02.08.2013
Cf34744_123.JPG	Profilbilde, A427, diffus nedgravning	SSØ	146391	Iselin Byggstøyl	02.08.2013
Cf34744_125.JPG	Oversiktsbilde, felt avsluttet	V	146391	Jessica Leigh McGraw	02.08.2013
Cf34744_126.JPG	Oversiktsbilde, felt avsluttet	NØ	146391	Jessica Leigh McGraw	02.08.2013

8.4 KART

8.5 ARKIVERT ORIGINALDOKUMENTASJON

- Fotobok
- Originaltegninger